

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه

عوامل پیش‌بینی‌کننده مشارکت در غربالگری سرطان کولورکتال بر اساس مدل بزنف در افراد با

خطر متوسط مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر تبریز

پژوهش و نگارش:

لیلا عبادی

استاد راهنمای اول:

سرکار خانم شیرین برزنجه عطری

استاد راهنمای دوم:

دکتر مینا حسین زاده

اساتید مشاور:

دکتر محمد اصغری جعفرآبادی

دکتر محمدحسن صاحبی حق

مقدمه: سرطان روده به‌عنوان یکی از شایع‌ترین عوامل مرگ‌ومیر در جهان شناخته‌شده است. غربالگری منظم به‌عنوان یک روش تشخیص زودرس می‌تواند با استفاده از مدل بزنف که به‌منظور مطالعه رفتار و تعیین عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری رفتار افراد به کار گرفته می‌شود، پیش‌بینی شود. این مطالعه باهدف تعیین عوامل پیش‌بینی‌کننده مشارکت در غربالگری سرطان کولورکتال بر اساس مدل بزنف در افراد با خطر متوسط انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه، یک مطالعه توصیفی مقطعی بود که ۵۷۶ نفر از افراد در معرض خطر متوسط در ۴ منطقه از ۱۱ منطقه شهرداری تبریز به‌صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای وارد مطالعه شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل سن بالای ۵۰ سال، قادر بودن به پاسخ‌گویی به سؤالات از نظر جسمی و روانی، عدم ابتلای خود فرد یا بستگان درجه اول به سرطان کولورکتال بنا به اظهار خود فرد، عدم ابتلا به غدد خوش‌خیم (پولیپ) روده بزرگ، کولیت اولسراتیو و بیماری کرون، مشکلات شناختی، گفتاری و یا شنوایی بودند. افرادی که به‌صورت ناقص به پرسش‌نامه پاسخ دادند، از مطالعه خارج شدند. از پرسشنامه محقق ساخته بر اساس مدل بزنف برای گردآوری اطلاعات استفاده شد. از روش‌های آماری توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی (ضریب همبستگی و رگرسیون خطی) استفاده شد تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS22 انجام شد. سطح معنی‌داری کمتر از 0/05 در نظر گرفته شد.

نتایج: در این مطالعه ۳۴۸ فرد (۶۰/۴٪) در گروه سنی ۵۰ تا ۵۹ سال و ۲۲۸ فرد (۳۹/۶٪) در گروه سنی ۶۰ تا ۷۰ سال بودند. اکثر شرکت‌کنندگان (۸۵/۸٪) متأهل بودند. میانگین نمره شرکت‌کنندگان در آگاهی (۲۳±۶۹/۶۳) ، نگرش (۹±۷۲/۶۲) ، هنجارهای ذهنی (۲۵±۹۳/۲۱) ، قصد رفتاری (۱۵±۱۸/۳۰) و عوامل قادرکننده (۱۹±۸۴/۵۸) بود. آگاهی (۰/۱۰۲) و هنجارهای ذهنی (۰/۱۴۷) به ترتیب پیش‌گو کننده معنی‌داری برای قصد رفتاری تغییر رفتار بودند. آموزش‌های غربالگری ارتباط معنی‌داری (p=۰/۸) با نمره قصد رفتاری نشان داد (p=۵/۷۸).

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد می‌توان با تمرکز کردن به آگاهی و هنجارهای ذهنی در بین افراد در معرض خطر متوسط ابتلا به سرطان کولورکتال، رفتار آن‌ها را جهت مشارکت در برنامه‌های غربالگری پیش‌بینی کرد و اقدامات لازم را انجام داد.

کلیدواژه‌ها: مدل بزنف، سرطان کولورکتال، غربالگری